

O exame consta de **4 preguntas obrigatorias**. Todas as preguntas, agás a primeira, teñen posibilidade de elección entre apartados. A cualificación das preguntas consigna unha **puntuación específica** para a adecuación, coherencia, cohesión, corrección gramatical, léxica e ortográfica das respostas e a observación da extensión recomendada dos textos.

TEXTO

Autismo, vacinas e paracetamol

Ás veces, os titulares xeran a sensación dunha epidemia: cada vez máis diagnósticos do trastorno do espectro autista (TEA). É certo que a **prevalencia** de TEA aumentou: no ano 2000 estimábase un caso por cada 150 nenos e nenas, e en 2022 a cifra ascendeu a un por cada 31. A primeira conclusión podería parecer alarmante, mais a explicación non é que haxa máis autismo, senón que o detectamos mellor.

E cales son as causas? A ciencia é clara: a xenética explica arredor do 80% do risco, con máis de cen xenes implicados e unha maior incidencia de mutacións en fillos de pais de máis idade. A iso engádense factores ambientais que poden ter unha influencia, como a exposición á contaminación durante o embarazo. **Porén**, non hai unha única explicación nin unha resposta sinxela. Así e todo convén insistir en algo claro e fundamental: as vacinas non causan autismo. Décadas de investigación, incluídos estudos con centos de miles de crianzas, demostraron con **rotundidade** que esa relación non existe. A insistencia en manter esa idea falsa só xera medo, desinformación, e pon en risco a saúde pública.

E que pasa co paracetamol? Nos últimos días tamén se xeraron debates sobre o seu uso durante o embarazo. Pois ben: os mellores estudos dispoñibles, incluíndo un en Suecia con dous millóns de crianzas, non atoparon ningunha asociación co autismo.

O autismo non é unha enfermidade que haxa que curar. É unha forma de diversidade neurolóxica que debemos comprender mellor. Unha maneira distinta de percibir o mundo, de comunicarse e de interactuar que tamén enriquece a sociedade. Hai retos, por suposto. O que precisamos non son explicacións **simplistas** nin discursos pseudocientíficos, senón comprensión, recursos e menos **estigma**.

Sonia Villapol, Neurocientífica no Texas Medical Center. Adaptado de *La Voz de Galicia* 05/10/2025

PREGUNTA 1. COMUNICACIÓN. (3,25+0,75=4 puntos).

Lea atentamente o texto anterior e responda estes tres apartados:

- 1.1. Realice un resumo do texto destacando nel as ideas principais. Evite parafrasear o texto. Extensión aproximada: 60 palabras. **(1,25 puntos)**.
- 1.2. Indique e explique se o texto anterior é descritivo, narrativo ou expositivo-argumentativo. Xustifique a súa resposta con, como mínimo, tres exemplos tirados do texto. Extensión aproximada: 50 palabras. **(1 punto)**.
- 1.3. Explique o significado dos seguintes termos resaltados en letra grosa no texto. (Non serán válidas as respostas que unicamente indiquen sinónimos): *prevalencia, porén, rotundidade, simplistas, estigma*. **(1 punto)**.

PREGUNTA 2. REFLEXIÓN SOBRE A LINGUA. (1,25+0,25=1,5 puntos).

Responda un dos dous apartados seguintes:

- 2.1. Localice no texto dúas palabras sinónimas entre si, outras dúas palabras antónimas unha respecto da outra e un hiperónimo cun hipónimo seu. **(1,25 puntos)**.
- 2.2. Determine a que a clase de palabra pertencen os seguintes termos subliñados no texto. Localice, para cada caso, outras dúas palabras da mesma categoría gramatical e indique a liña na que se atopan: *titulares, máis, cen, últimos, haxa*. **(1,25 puntos)**.

PREGUNTA 3. A LINGUA E OS SEUS FALANTES. (1,25+0,25=1,5 puntos).

Responda un dos dous apartados seguintes:

- 3.1. O texto indica que a diversidade de persoas enriquece a sociedade. A partir desta idea redacte un texto de opinión centrado na importancia de conservar a diversidade lingüística, así como o galego como lingua propia, e sinala cales son os principais prexuízos e estereotipos lingüísticos que impiden a súa positiva consideración.

O texto deberá contar con: breve introdución, corpo de argumentación (dous argumentos como mínimo) e conclusión. Extensión aproximada: 150 palabras. (1,25 puntos).

3.2. O texto inicial menciona que os titulares dos medios de comunicación ou das redes sociais poden influír na realidade que nos rodea. Redacte un texto de opinión centrado nos medios de comunicación e as redes sociais nos procesos de normalización lingüística. O texto deberá contar con: breve introdución, corpo de argumentación (dous argumentos como mínimo) e conclusión. Extensión aproximada: 150 palabras. (1,25 puntos).

PREGUNTA 4. EDUCACIÓN LITERARIA. (2,25+0,75=3 puntos).

Realice só un destes dous comentarios:

4.1. Este poema foi incluído en 1929 na terceira edición de *Do ermo* de Antonio Noriega Varela (Mondoñedo, 1869-Viveiro, 1947), un libro que primeiro se chamou *Montañesas*. Relacione o texto, brevemente, co conxunto da escrita do autor e coa poesía do seu tempo. Indique o tema central do poema xustificándoo a partir de exemplos tirados do texto, sinala o tipo do composición lírica ao que pertence describindo as súas características métricas e comente tres figuras retóricas nel presentes. Extensión aproximada: 200 palabras. (2,25 puntos).

Toda humilde beleza...

Vago xirón de brétema, atavío
soberbio de hirta xesta, reidora,
fulgurante doíña de rocío
(pazo d'o sol e lágrima d'aurora).

Rayóla de lunar que bica o río,
flor mareliña qu'entre espiñas chora,
ou d'as redes d'araña un tenue fío,
toda humilde beleza me namora.

É un vermiño de luz o amigo caro
d'o meu nume saudoso... Antes reparo
na nudez adorable d'unha estrela

que nas rosas d'os vales, que sorríen,
que nos mantos d'os pinos, que se engríen,
que nas blondas d'o mar, que se rebela.

Antonio Noriega Varela, *Do ermo* (1929, 3ª ed.)

4.2. Este texto da poeta, narradora e xornalista Lupe Gómez (Fisteus, Curtis, 1972) foi publicado no libro *Fisteus era un mundo* (2001). Relacione o fragmento, brevemente, coa narrativa do seu tempo. Indique o tema central da narración xustificándoo a partir de exemplos tirados dela. Analice a voz narradora e o espazo no texto. Extensión aproximada: 200 palabras. (2,25 puntos).

Eu nacín nunha aldea pequena, Fisteus. Un lugar impresionante. (...)

Ser de aldea non é mellor nin peor que ser doutro sitio. Cada un é dos seus pais e de onde nace. Cada un leva o peso da vida como pode. E xa bastante pesa a vida como para que aínda nos compliquen máis. Aínda agora hai quen vai ás vilas de Galicia e chámalles paletos aos que nunca saíron da vida do campo, que son diferentes a nós, que son como indios nunha reserva. E rinse deles. Eles teñen dereito a que ninguén se mofe deles, dos seus coloretos na cara, das súas expresións brutas, da súa roupa, do seu xeito de andar, comportarse e falar. Esa xente, que non viu moito mundo, está cargada de beleza. Eu quero defender esa xente, porque forman parte de min e eu formo parte deles. Non quero que a aldea morra. Quero levala sempre dentro de min como un tesouro. Un tesouro agochado que queren abrir. (...)

A cidade ten cousas boas para a xente do campo. Pero o que ignoramos enormemente é que a aldea ten cousas maravillosas para a cidade. E por iso agora vedes que está tanto de moda o turismo rural. Descubriuse que eses paletos que vivimos no campo, tan deostados historicamente, temos cousas boas para ofrecer. Descubriuse que a vida nas cidades cada vez é máis insufribel. Demostrouse a beleza do campo. Ser da aldea é maravilloso. Ser da aldea é levar a forza e a paz nos ollos.

Lupe Gómez, *Fisteus era un mundo* (2001)